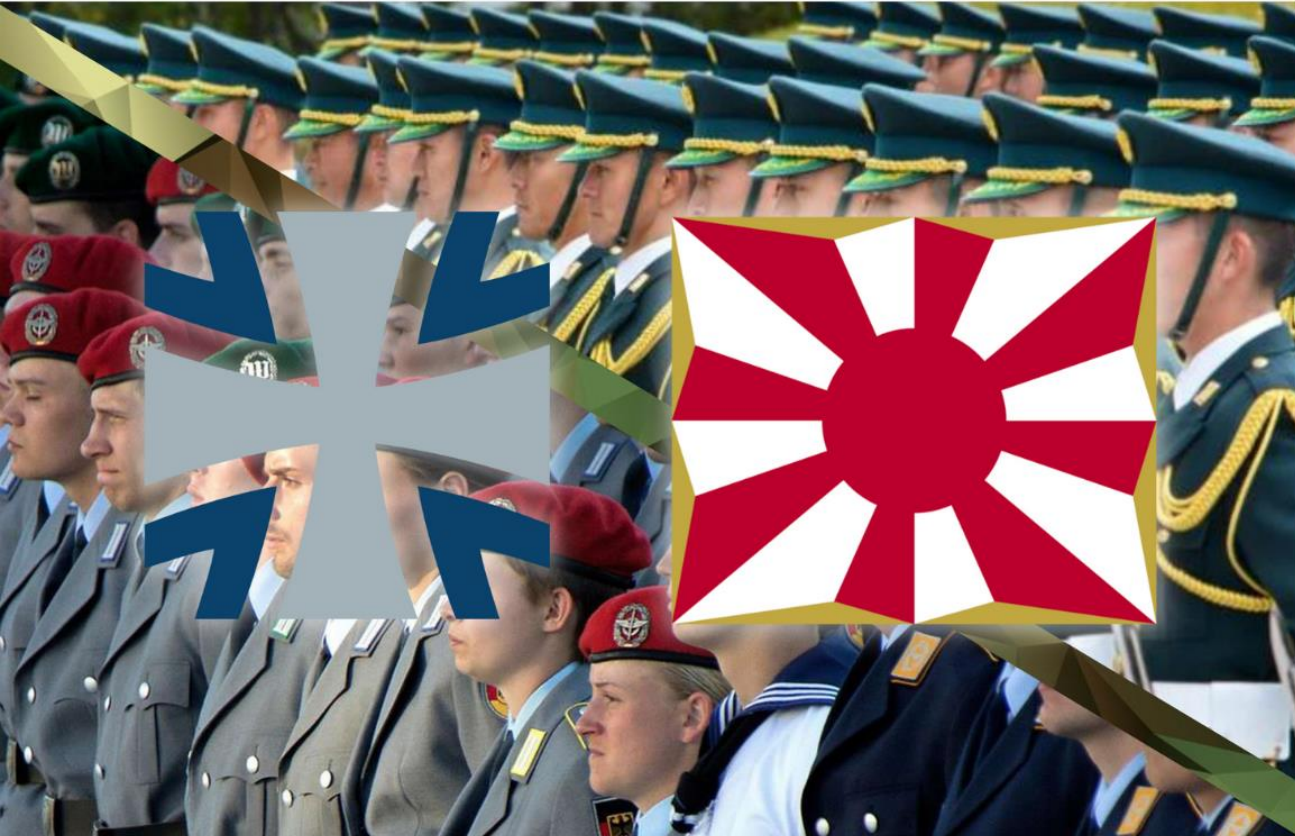

ALMANYA VE JAPONYA ORDULARINDA DÖNÜŞÜM VE YENİDEN BÜYÜME

Ocak 2023 Sayı: 8

ALMANYA VE JAPONYA ORDULARINDA DÖNÜŞÜM VE YENİDEN BÜYÜME

Dünya, İkinci Dünya Savaşı mantık ve ortamından çoktan uzaklaşmış olsa da bazı konular hala o günlere atıfla anlatılabilir kalmaya devam ediyor. Özellikle askeri meseleler söz konusu olduğunda, Almanya ve Japonya'daki hükümler ve siyasi tartışmalarda 80 yıllık bir istikrardan bahsedebiliriz. Anti-militarist ilkeler, her iki eski Mihver gücün de savaş sonrası anayasalarında güçlü şekilde yer aldı: Her ikisi de önemli siyasi nüfuza sahip olmaya devam eden güçlü pasifist hareketlere sahip oldu, her ikisi de büyük ölçüde ABD güvenlik garantilerine bel bağladı ve her ikisi de önemli askeri güç kapasiteleri inşa etmiş olsalar da benzer siyasi ve ekonomik nüfuza sahip ülkelere göre sorunlu konuların çok daha dışında, pasif ve hareketsiz durma eğilimlerini korudu.

Ancak, küresel sistemin güçler dengesi üzerindeki klasik yapısını yeniden dikkatlere getiren son dönemdeki gelişmeler üzerine uluslararası politikadaki güvenlik temelli yaklaşımlar, birçok ülkeyi olduğu gibi mevcut askeri düzeni 80 yıldır koruyan Almanya ve Japonya'yı da etkiledi.

Yeni Güvenlik Vizyonlarının İlanı

Almanya Başbakanı (Şansölye) Olaf Scholz, başladıktan hemen birkaç gün sonra Rusya'nın Ukrayna müdahalesini Almanya'nın savunma politikasının yeniden düşünülmesini gerektirecek bir 'dönüm noktası' olarak tanımladı. Şansölye, Almanya'nın "özgürlüğünü ve demokrasisini korumak için" güvenliğine çok daha fazla yatırım yapması gerektiğini söyledi. Bu doğrultuda Scholz, Alman savunma harcamalarını NATO hedeflerine uygun olarak Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH)'nin yüzde 2'sine çıkarma, Alman Savunma Kuvvetleri'nin (Bundeswehr) yenilenmesine yardımcı olmak için 100 milyar avro daha harcama ve bir ulusal güvenlik stratejisi oluşturma planını açıkladı. Daha sonra Alman Ordusu'nun Avrupa'nın en donanımlısı olması gerekliliğini, Avrupa savunmasındaki konumuna ve küresel güvenliğe olası katkılarına atıfta bulunarak vurguladı. Bu süreç Bundeswehr'in kurulmasından bugüne kadar Alman güvenlik ve savunma politikasındaki en ciddi dönüşümün sinyalleridir.

Japonya Başbakanı Fumio Kishida ise Aralık 2022'de yaptığı açıklamada GSYİH'nin yüzde 1'i civarında olan Japon savunma harcamalarının yüzde 2'ye çıkartılacağını duyurdu. Beş yıllık bir plan ile gerçekleşecek bu artış, oransal olarak NATO hedeflerine benzerliği ile dikkat çekiyor. Üstelik mevcut harcamanın bu şekilde iki katına çıkartılmasıyla Japonya savunma bütçesine 315 milyar dolar ekleyecek, böylece askeri harcaması ABD ve Çin'den sonra dünyanın en büyük üçüncü ülkesi olacak. Karar, açıkça saldırı silahları edinmeyi ve genişletilmiş silahlı kuvvetleri için askeri komuta yapısını yeniden şekillendirmeyi de içeriyor. Anayasal olarak (madde 9) 'kara-hava-deniz kuvvetleri' oluşturması yasak olan ve her türlü savaştan uzak olacağını taahhüt eden Japonya'nın Öz-Savunma Kuvvetleri için bu artış oldukça önemli. Zaten Başbakan Kishida da planı açıklarken "ulusal güvenlik politikamızın bir dönüm noktası" olarak nitelendirdi.

Her iki ülkenin savunma politikasında dönüm noktası olarak nitelendirdiği bu dönüşümün 2022 yılı içinde ilan edilmesinde şüphesiz son gelişmeler

oldukça belirleyici. Rusya'nın Ukrayna'ya müdahalesi ve bunun oluşturduğu küresel endişe de bu gelişmelerin başında geliyor. Almanya için bu durum, savaşın kapıya gelmesinin an meselesi olduğu, Japonya için ise bölgedeki benzer gerilimlerin tetiklenme riski fikirlerini somutlaştırdı. Her iki ülkenin de kendilerine has bir zorunlulukla sıkıca bağlı oldukları uluslararası sistem içerisindeki tartışma ve gerilimlerin de artması, devletlerin güvenlik endişelerini artırdı ve güvenliği sağlama noktasında yeni girişimlerin fikrinsel bariyeri kalkmış oldu.

Dönüşüm Süreci

Dönüşümün dönüm noktası 2022 gibi görünse de aslında bu, devam eden bir yeniden inşa sürecinin meyveleri olarak görülebilir.

Almanya'da, İkinci Dünya Savaşı sonrası Müttefik Devletler'in gözetiminde yazılan mevcut 1949 Anayasası, silahlı kuvvetleri yalnızca iç savunma kullanımlarıyla sınırladı. Ancak Soğuk Savaş kızıştıkça, Almanya farklı türden bir çatışmada yeniden cephe hattı haline geldi. 1955'te Batı Almanya'nın silahlı kuvvetler kurmasına ve NATO'ya katılmasına izin verildi. Yavaş yavaş, yeni Alman Ordusu 500.000 askere ulaştı ve NATO'nun Orta Avrupa'daki savunma kuvvetlerinin büyük bölümünü meydana getirdi. Soğuk Savaş ardından ise Almanya, kuvvetlerini azalttı ve 185.000 kişilik bir sınır koydu.

Avrupa savunması için hayati bir önem taşımaya karşın Berlin, askeri harcamalar yerine kalkınma odaklı bir bütçe ve ticaret temelli iyi ilişkiler üzerine kurulmuş bir diplomasi geliştirmeyi tercih etti. Eski Şansölye Angela Merkel, Almanya'nın savaş sonrası ulusal güvenlik çıkarlarına göre ticari diplomasiye öncelik verme

geleneğine bağlı kaldı, Rusya ve Çin ile ilişkiler kurdu. Sistem içerisindeki mevcut durumun (statüko) sürdürülmesinden yana bir tavırla Avrupa Ordusu gibi fikirlere hiç yaklaşmadı. Almanya'yı doğrudan tehdit eden faktörlerin artması ile Merkel yönetiminin sonlanmasının aynı döneme denk gelmesi, yeni iktidarın güvenlik ve savunma politikalarındaki dönüşüm mecburiyetiyle göreve başlamasına neden oldu.

Almanya, BM Şartı ilkelerine dayanan uluslararası düzeni savunma ve geliştirme politikasını temel alıyor. Demokrasisi, güvenliği ve refahı, mevcut düzenin ortak normları ile güçlü uyumuna bağlı. Bu nedenle söz konusu normların belirleyicisi olan ABD tarafından Alman Devleti'ne, Avrupa güvenliğinin garantörü, Avrupa Birliği içinde bir köprü kurucu ve küresel sorunlara çok taraflı çözümlerin savunucusu olarak değer veriliyor. Almanya'nın sistem içerisindeki konforunun temelinde de bu bağlılık bulunuyor. Fakat bu konfor ile birlikte Almanya'nın ulusal tarihi, ona faşizm, otoriterlik ve emperyalizm fikir, eylem ve güçleriyle savaşmak için özel bir sorumluluk da yüklüyor.

Almanya'nın dalgalı seyreden askeri güç kapasitesinin yeniden geliştirilmesi süreci tüm bu iç ve kıtasal sorumluluklar ile sınırlılıklar nezdinde oldukça dengeli planlanan ve destek aranan bir politika sürecini gerektirmektedir.

Japonya'nın, İkinci Dünya Savaşı sonrası ABD işgali altında hazırlanan mevcut 1947 Anayasası'nın Dokuzuncu Maddesi, ülkenin esasen pasifist bir ulus haline geleceğini ve bir daha asla 'kara, deniz veya hava kuvvetleri' kurmayacağını belirtiyordu. Bununla birlikte, ABD güçleri işgaline son verdiğinde, Japonya'nın Çin ve Rusya gibi

komşularından gelen bölgesel saldırılara karşı tamamen savunmasız kalacağı hemen anlaşıldı. 1950'de Kore Savaşı başladıktan bir ay sonra, ABD işgal güçleri Ulusal Polis Rezervi adı verilen 75.000 kişilik hafif silahlı fiili bir ordu oluşturdu. Japonya'nın şu anki ordusu olan Öz-Savunma Kuvvetleri ise 1954'te kuruldu. Altı yıl sonra Tokyo, ABD'nin Japonya'da askeri üsler bulunduracağı ve ada ulusunu saldırılara karşı koruyacağına dair bir anlaşma imzaladı.

Pasifist Japonya'nın savunma stratejisi, topraklarında barındırdığı birden fazla Amerikan üssünün de etkisiyle, önemli ölçüde ABD'ye bağlıydı. Fakat yaklaşık sekiz yıl iktidarda kalan (2012-2020) muhafazakâr eski Başbakan Shinzo Abe'nin yönetimi sırasında Japonya, askeri rolünü ve bütçesini önemli ölçüde genişletti. Başbakan Abe, 'proaktif pasifizm' olarak adlandırdığı güvenlik politikaları çerçevesinde anayasada öngörülen askeri kısıtlılıkları daha geniş yorumlayarak gevşetti, Öz-Savunma Kuvvetlerinde reform yaptı. 2015'te çıkarılan yasalar, Japonya'nın 70 yıl sonra ilk kez denizaşırı ülkelere asker göndermesine ve askeri operasyonlarda müttefiklerine katılmasına izin verdi. Yeni yasalar Shinzo Abe tarafından "savaş açmama taahhüdünü güçlendireceği" ve "dünya barışına ve refahına katkıda bulunacağı" gerekçeleri ile savunuldu. Tüm bu münhasır güvenlik politikası geliştirme motivasyonu, eski ABD Başkanı Donald Trump'ın 'Önce Amerika' gündemi altında Amerikan askeri finansmanı ve yurtdışında konuşlandırılmasını azaltmasıyla Japonya'nın uluslararası ilişkilerdeki iddiasını ve liderliğini artırmasını sağladı.

Japonya, kendi halkı ve uluslararası toplum nezdinde oluşabilecek hassasiyetlere karşı, birlikleri için 'askeri' kelimesini

kullanmaktan dikkatle kaçınıyor. Fakat bunun yanında, artan savunma kapasitesi ile iddialı bir şekilde Çin, Kuzey Kore ve Rusya karşısında bölgesel ve askeri çıkarlarını savunmaya çalışırken, Tokyo'daki yetkililer Japon toplumundaki ordunun daha güçlü bir rol oynaması konusundaki yaygın rahatsızlığı gidermeye ve artan savunma harcamalarına toplum nezdinde destek bulmaya da çalışıyor. Bu şartlar altında da her yıl on milyarlarca dolar harcayarak yaklaşık 1000 savaş uçağı ve düzinelerce muhrip gemi ve denizaltıdan oluşan bir envanter inşa etti. Japon kuvvetleri İngiltere ve Fransa'ninkilerle rekabet ediyor ve paranın satın alabileceği en iyi teçhizat ve mühimmat edinimi konusu ciddiyle takip ediliyor.

Gelişen Alman ve Japon Orduları ve Uluslararası Güvenlik

Almanya zaten bir NATO üyesi ve Japonya, Amerikan savunma desteği yanında Hindistan, Avustralya ve ABD ile birlikte "gelişmekte olan bir Asya NATO"su olarak yorumlanan QUAD'ın kurucu üyesi.

Her iki ülkenin de güvenliği İkinci Dünya Savaşı sonrası düzende ABD güvencesine bağlandı. Fakat uzaklardan gelen güvencenin yanı başlarındaki Çin, Kuzey Kore, Rusya gibi tehditleri bertaraf etmedeki hız, niyet ve kapasitesi tartışmalı hale geldi. Hem Almanya hem de Japonya, Asya ve Avrupa'daki uluslararası güvenliği bozacak eylemleri ABD'den daha acil bir şekilde caydırmakla ilgileniyor ve her ikisi de ortak bir savunma çabasına önemli bir katkı sağlayabilecek insan gücü ile ekonomik ve teknolojik kaynaklara sahip. Yine de -birbirinden farklı şartlar altında olsalar da- ikisi de yeniden silahlanmaktan çekiniyor, çünkü dünya (ve kısmen kendileri) İkinci Dünya Savaşı öncesinde ve sırasındaki "kötü davranışların"

sorumluluğunun bu silahlanmayı yasakladığına inanıyor/du.

Berlin'in Alman Silahlı Kuvvetler (Bundeswehr) ve güvenlik politikası üzerinde yaptığı bu son değişiklikler, Alman toplumundaki yeni bir zihniyeti yansıtıyor. Bugün Almanların büyük bir çoğunluğu, düşmanları caydırmaya ve kendi toprakları ile müttefiklerini savunmaya hazır, yetenekli bir orduya ihtiyaç olduğu konusunda hemfikir. Güvenlik politikasındaki dönüşüm aynı zamanda hükümetin silah ihracatı konusunda Alman politikasının onlarca yıllık, köklü bir ilkesini yeniden gözden geçirmesine de yol açtı. Son uygulamalarında Almanya'nın, yakın tarihinde ilk kez iki ülke arasında çıkan bir savaşa silah verdiğini görüyoruz. Bununla birlikte Şansölye Olaf Scholz çatışma bölgelerinde farklı misyonları yerine getirebilecek bir 'Avrupa karargahı' kurulmasını desteklediğini söyledi. Bu destek, Almanya'nın sadece Avrupa'nın savunmasında değil, küresel barışın tesisinde de aktif rol alma arzusu olarak değerlendirilebilir.

NATO'nun eylemlerinin Rusya ile doğrudan bir çatışmaya yol açmaması gerektiği konusunda hemfikir olursa da İttifak'ın inandırıcı bir şekilde Rus saldırganlığını daha fazla caydırması bekleniyor. Bu amaçla Almanya, Litvanya'daki Alman liderliğindeki NATO muharebe grubunu takviye ederek ve bu ülkenin güvenliğini sağlamak için bir tugay atayarak NATO'nun doğu kanadındaki varlığını önemli ölçüde artırdı. Almanya ayrıca NATO'nun Slovakya'daki muharebe grubuna asker katkısında bulunuyor ve Alman Hava Kuvvetleri, Estonya ve Polonya'daki hava sahasının izlenmesine ve emniyete alınmasına yardımcı oluyor. Bu arada Alman Donanması NATO'nun Baltık Denizi'ndeki caydırıcılık ve savunma

faaliyetlerine de katılıyor. Almanya ayrıca, İttifak'ın herhangi bir beklenmedik duruma hızlı bir şekilde yanıt verme yeteneğini geliştirmek için tasarlanan NATO'nun Yeni Kuvvet Modeline zırhlı bir tümen ile önemli ölçüde hava ve deniz varlıklarıyla (tümü yüksek hazırlık durumunda) katkıda bulunacak. NATO'da artan bu sorumlulukların yanında, tıpkı Japonya'nın kendi modern silahlarını geliştirmeyip ABD'den satın alarak Vaşington'u sık sık yatıştırması gibi, Almanya da artık Eurofighter'ın satın alımını artırmak yerine Hava Kuvvetleri için ABD F-35 savaş uçakları satın alacak. Alman devleti tüm bu gelişmeler ile ABD/NATO ile güvenlik ilişkilerine katkı sağlayarak hem yakınındaki tehditler üzerinde baskıyı artırmak hem de savunma işbirliğinde artık karşılıklı bir kapasite oluşturmak istiyor.

ABD'nin inşa etmeye çalıştığı küresel güvenlik ortamı için risk teşkil eden Asya-Pasifik aktörlerini dengelemek için bölgede güçlü bir savunma müttefikine ihtiyaç duyduğu da açık. Bu ortamda Japonya'nın Öz-Savunma Kuvvetleri'nin oluşumu anayasasının hükümlerine uygun olmasa da özellikle ABD tarafından bir gereklilik olarak görüldü.

Japonya, daha önce Kuzey Kore tehdidini yeniden askerileşmesinin temel nedeni olarak göstermiş ve uluslararası toplum tarafından haklı görülmüştü. Kuzey Kore bölgede nükleer denemeler yaptı ve test atışı yaptığı balistik füzeler birkaç kere Japonya'nın üzerinden geçerek Pasifik Okyanusu'na düştü. Bu kabiliyet ve menzile sahip mühimmatlar Japonya kadar Güney Kore ve ABD gibi birçok ülkeyi de endişelendirdi. Ancak daha sonra yapılan bazı yorumlarda Japonya'nın "Kuzey Kore tehdidini bahane olarak kullanarak" ana hedefinin Çin olduğu görüşü dile getirilmeye başlandı. Çin hem ithalat hem

de ihracatta Japonya'nın en büyük ticaret ortağı ve Japonya'nın önceki Ulusal Strateji Belgelerinde Çin ile ilişkilerde "karşılıklı yarar sağlayan bir stratejik ortaklık" bahsi geçer. Fakat yukarıda da bahsedilen küresel sistemdeki düzenin bozulması ve yeni denge arayışında Pekin yönetiminin kendi stratejik hedefleri için tercih ettiği politikalar, Japon stratejistler için Çin'i "Japonya'nın barış ve güvenliğini sağlamadaki en büyük stratejik zorluk" haline getirdi.

2022 Ekim'inde, Çin ve Rusya'dan gelen beş savaş gemisinden oluşan bir filo, Pasifik üzerinden Doğu Çin Denizi'ne seyahat ederken Japonya'nın çevresini dolaştı. İki ülkenin savaş uçakları Japonya hava sahasının yakınında birlikte uçtu ve Japon savaş uçakları önleme uçuşu yapmak durumunda kaldı. Pekin ve Tokyo, Çin'in Diaoyu Adaları olarak bahsettiği ve talep ettiği, Japonya'nın Senkaku Adaları konusunda düştüğü anlaşmazlığın neden olduğu hava ihlalleriyle sık sık karşı karşıya geliyor.

Tokyo ayrıca Japonya'nın İkinci Dünya Savaşı'ndaki yenilgisinin ardından Rusya tarafından ganimet olarak ele geçirilen takımadalarının kuzeyindeki Kuril Adaları'nı içeren bir toprak anlaşmazlığında Moskova ile karşı karşıya. Mevcut durumda onbinlerce Rus'un yaşadığı Kuril Adaları, Moskova'dan ekonomik yardım alıyor ve buralarda askeri tesisler inşa edilmiş durumda. Japon Başbakan Kishida bir konuşmasında batıdaki Rus karşıtı önlemlerden bahsederken "Rusya'nın saldırganlığı sadece Avrupa'nın sorunu değil. Hint-Pasifik'i kapsayan uluslararası düzen tehlikede" sözleri ile bölgeye de dikkat çekmek istedi.

Japonya'nın sahip olduğu yaklaşık 1000 savaş uçağı, sekizi Amerikan Aegis füze

savunma sistemi barındıran 48 muhrip gemisi ve 20 denizaltı, birçok NATO kuvvetini bile geride bırakarak sadece bölgesinde değil küresel anlamda bir askeri güç odağı olduğunu gösteriyor. Japon yönetimi ayrıca 42 tanesi F-35B olmak üzere 147 F-35 satın alıyor ve bu da onu ABD dışındaki en büyük Amerikan hayalet avcı uçağı kullanıcısı yapıyor. Yakın gelecek projeksiyonunda Japon savunma kapasitesine duyulacak ihtiyacın seviyesini bu rakamlarla öngörebiliriz.

Uluslararası sistemin dengesini kaybettiği günlerde hem Avrupa hem de Asya-Pasifik coğrafyasındaki tehditlerin seviye ve kapsamında gerçekleşen artış, Alman ve Japon siyasetindeki statükoyu da etkiledi ve ideolojik değerlendirmelerde dönüşümlere neden oldu. Resmi olarak, Öz-Savunma Kuvvetlerinin anayasaya aykırı olduğunu ve kaldırılması gerektiğini savunan Japonya Komünist Partisi'nin lideri Kazuo Shii, Japonya'nın egemenliği tehdit edilirse bu askerlerin konuşlandırılması gerektiğini açıkladı. Benzer şekilde, Almanya'da askeri dönüşüm için çok gönüllü olmayan Şansölye Olaf Scholz, Ukrayna'ya ağır silahlar göndermesi için sadece muhalefetteki muhafazakârlar tarafından değil, koalisyon ortakları Yeşiller Partisi tarafından da teşvik edildi. Bir zamanlar sadık pasifistler olan Yeşiller, Avrupa demokrasisinin savunulması için askeri yardım sağlanması adına güçlü bir şekilde baskı yaptı.

Her iki ülkede de demokratik değerlerin sağlam şekilde yer etmiş olması ve küresel sisteme bağlılıkları nedeniyle sahip oldukları savunma kapasitesinin 'insanlığın lehine' olduğu görüşü hâkim. İdeal olarak, Almanya ve Japonya, Avrupa ve Asya'daki demokrasilerin savunulmasında öncü rolleri üstleneceğine inanılıyor. Bu nedenle Yeşiller'in Ukrayna'da özgürlük ve

demokrasiyi destekleme hamlesinin Alman yayılcılığını yeniden canlandıracağından kimsenin endişesi yok veya askeri bir diktatörlük yerine model bir demokrasi olduğu için artık Japonların Tayvan'ı savunmaya karşı çıkması daha zor. Almanlar ve Japonların, kendilerinin ve müttefiklerinin güvenliği için özgüvenle daha fazla sorumluluk almaları için uluslararası platformlarda teşvik edildiği görülüyor. Bu durumunun Avrupa'nın daha güçlü olmasına ve Asya demokrasilerinin kendilerini daha güvende hissetmelerine yardımcı olması yanında, dönüşüm süreci içerisindeki küresel sistemin şekillenmesinde önemli rol oynayacağını öngörebiliriz.

Ayrıca iki ülkenin işbirliği ve karşılıklı geliştirdiği inisiyatifler de sürecin önemli bir parçası. Stratejik olarak bu birlikteliğin temeli Japon siyasetinin Berlin'e, Japonya'yı batılı temel değerler ve küresel güvenlik ortamının değerli bir üyesi olarak kabul ettirmesinden geçiyor. Shinzo Abe'nin yönetiminden bu yana Tokyo, Avrupalı ortaklarının Japonya'ya daha fazla ilgi göstermesini sağlamak için Avrupa ve Doğu Asya'daki güvenlik sorunlarını birbirine bağlıyor. Fumio Kishida'nın Olaf Scholz ile yaptığı son görüşmelerden birinde, Japonya'nın Rusya'ya ağır yaptırımlar uygulamak için Almanya ile devam eden işbirliğini belirttikten sonra, Alman mevkidaşına Avrupa'nın güvenliğinin Asya-Pasifik'teki güvenlikten 'ayrılmaz' olduğunu da hatırlattı. Üç ay sonra bir Alman Dışişleri Yetkilisi Almanya'nın Hint-Pasifik'te "Japonya'ya yüzde 100 güvenebileceğini" çünkü Tokyo'nun Rusya-Ukrayna savaşı karşısında bunu açıkça gösterdiğini belirtti. 20 yıl sonra bir Avrupa ülkesinden Japonya'da liman ziyareti yapan ilk askeri geminin Kasım 2021'de Tokyo'ya yanaşan Alman Donanmasına ait bir firkateyn olması ve

Japon Hava Öz-Savunma Kuvvetleri'nin (ASDF) 28 Eylül 2022 tarihinde Alman Hava Kuvvetleri ile ilk kez Japon hava sahasında ortak eğitim düzenleyeceğini açıklamasının ardından iki ülke arasındaki işbirliği ve önce bölgesel sonra küresel güvenliğe etkileri hakkında tartışmalar tetiklendi.

Sonuç ve Değerlendirme

Paradoksal bir şekilde, on yıllar önce Müttefik Kuvvetler'in Almanya ve Japonya'yı cezalandırmak için savunmadan uzaklaştırma kararı, daha sonra ortak endişelerin giderilmesi ve değerlerin korunması için iki ülkeyi koruma gayretine neden oldu. Diğer yandan bu iki ülke savunmaya harcamadıkları kaynaklarını kendi iç refahlarına harcayarak bugün önemli ekonomik-politik güçler haline geldiler ve sahip oldukları bu güçler askeri açıdan da hatırı sayılır bir kapasiteye ulaştıklarını sağladı.

Son dönüşüm gerçekleşmeden önce bile Almanya ve Japonya'nın sahip olduğu bu kapasite kendi anayasal düzenleri içerisinde sorgulanıyorken, dönüşüm ile gerçekleştirecekleri silahlanmış birer devlet olma inisiyatifi, beraberinde tartışmaları da getirecektir. Sıkı sıkıya bağlı oldukları sistemin korunması için motive edilen bu silahlanma, sistemin istikrarını sarsabilir ve halihazırda var olan sistem tartışmalarında önemli bir başlık açabilir.

İki ülkenin de dönüştürdükleri savunma politikaları ile ulusal güvenlik ortamında neden oldukları değişim, yükselen savunma harcamaları ile artan askeri yetki ve sorumluluğu beraberinde getirecek. Bu durum içeride -az da olsa- siyasi tartışmalara neden olabilir. Daha da önemlisi bu ülkelerin -özellikle Japonya'nın- komşu ülkeler tarafından askeri bir güç haline geldiği ve silahlanma

yarışını hızlandırdığı yönünde yanlış anlamasına neden olabilir. Böylece bir güvenlik ikileminin doğması ile önce Asya-Pasifik ve ardından da küresel güvenlik rekabetinin kızışmasına neden olabilir.

Her ne olursa olsun bugünkü şartlar iki ülke için uluslararası varlıklarını daha net göstermek ve küresel politika inşasında yerlerini yukarı çekmek için önemli bir fırsat oluşturdu. Sahip oldukları tüm kapasiteye rağmen 'hak ettikleri' seviyede bir politika belirleyici unsur haline gelemediklerine dair eleştirilerde önemli bir etken olan askeri varlık konusu artık küresel gündemde yer alıyor. Yeni kurulması öngörülen, tek kutuplu olmayacak sistem içerisinde Almanya ve Japonya, pasifist baskılardan tamamen kurtulmuş 'normal' birer ülke olmak için bu büyük fırsatın eşliğinde ne yapacak? Bu dönüşümün üstesinden gelmek için her iki ülkenin de fon veya zaman eksikliği yok. Önemli olan, Almanya ve Japonya'nın dönüşecekleri yapı ile sahip olacakları güç ve sorumluluğu katarabilme iradesidir.

DİPLOMATİK İLİŞKİLER ve POLİTİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
CENTER for DIPLOMATIC AFFAIRS and POLITICAL STUDIES

+90 216 310 30 40 info@dipam.org

+90 216 310 30 50 www.dipam.org

Merdivenköy Mah. Nur Sok. Business İstanbul
A Blok Kat:12 No:115, Kadıköy/İstanbul

YAZAR HAKKINDA

Dr. Tolga SAKMAN, DİPAM Kurucu Başkanıdır. Kocaeli Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünü bitiren Tolga SAKMAN aynı yıl Harp Akademileri Komutanlığı Stratejik Araştırmalar Enstitüsü (SAREN) Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans Programına başlamış ve “Türk Diasporası’nın Avrupa Siyasal Sistemine Katılım Süreçlerinin Analizi: Almanya, Hollanda, Belçika” konulu tezi ile mezun olmuştur. Doktora çalışmalarını İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı’nda “Başkanlık Sisteminde Güvenlik Yönetimi” konulu tezi ile tamamlamıştır.

Diaspora, güvenlik, strateji ve Avrupa siyaseti konuları başta olmak üzere bugüne kadar 10 kitap/kitap bölümü ile 25 civarında bildiri çalışması hazırlamış, yurtiçi ve yurtdışında 20’den fazla projede koordinasyon görevinde bulunmuştur. tolga.sakman@dipam.org